

PRAWIE WSZYSTKO O... PROFILAKTYCZNYM PROGRAMIE BADAŃ PRENATALNYCH

W ostatnich latach systematycznie wzrasta liczba kobiet rodzących po 35. roku życia. Wiąże się to jednak z ryzykiem wystąpienia patologii płodu, wynikającej z aberracji (odchyłań) chromosomalnych. Część z tych wad możliwa jest do wykrycia we wczesnym okresie ciąży (I i II trymestr) dzięki diagnostyce obrazowej i biochemicznej. Gdy zatem zaistnieje podejrzenie wystąpienia wady, wskazane jest wykonanie testu biochemicznego oraz badania USG w celu oceny ryzyka. Każdy przypadek stwierdzonej patologii wymaga następnie weryfikacji za pomocą badań genetycznych.

■ JAK WYKONAĆ BADAŃIA W RAMACH PROGRAMU?

By móc skorzystać z badań, potrzebne jest skierowanie. Wystawia je lekarz prowadzący ciążę, również z gabinetu prywatnego. Skierowanie takie zawiera informacje o wskazaniach do objęcia programem wraz z opisem nieprawidłowości i dołączonymi wynikami badań, potwierdzającymi zasadność skierowania do programu.

■ CO W RAMACH BADAŃIA?

1. badania nieinwazyjne w diagnostyce prenatalnej:

a. **badanie USG płodu** – wykonane zgodnie ze standardami FMF (przewidywanymi dla tego badania) przyjętymi przez Sekcję Ultrasonograficzną Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego. Pierwsze badanie USG powinno wykonać się pomiędzy jedenastym a trzynastym (+6 dni) tygodniem ciąży, kiedy wymiar CRL wynosi 45-84 mm, kolejne badanie USG wykonuje się pomiędzy osiemnastym a dwudziestym trzecim tygodniem ciąży

b. **badania biochemiczne (oznaczenia w surowicy krwi)** – o wykonaniu określonych testów decyduje lekarz prowadzący ciążę:

- PAPP-A – osoczowe białko ciążowe A
- B-hCG – wolna gonadotropina kosmówkowa (podjednostka beta)
- AFP – alfa feto proteina
- Estriol – wolny estriol

2. wykonanie **komputerowej oceny ryzyka choroby płodu** na podstawie testów przesiewowych zgodnie ze standardami FMF

3. podjęcie **decyzji** o włączeniu pacjentki do dalszych etapów postępowania diagnostycznego

4. **porada genetyczna** – obejmuje w szczególności wywiad lekarski z uwzględnieniem wywiadu genetycznego, ocenę i interpretację wyników wykonanych badań oraz decyzję co do dalszego postępowania (w przypadku wskazań medycznych skierowanie na badania inwazyjne po wyrażeniu przez pacjentkę zgody na ich wykonanie)

5. **procedury inwazyjne** w diagnostyce prenatalnej – pobranie materiału do badań genetycznych w drodze amniopunkcji, biopsji trofoblastu lub kordocentezy pod kontrolą USG

6. **badania genetyczne** – które obejmują w szczególności:

a. **klasyczne badania cytogenetyczne** (hodowlę komórkową, wykonywanie preparatów do analizy cytogenetycznej – techniki prążkowe, analizę mikroskopową chromosomów)

b. **cytogenetyczne badania molekularne** (analizę FISH – hybrydyzacja In situ z wykorzystaniem fluorescencji)

c. **analizę DNA** w przypadkach chorób monogenicznych

W przypadku konieczności wykonania dalszej diagnostyki pacjentka jest kierowana do specjalistycznego ośrodka już poza programem.

■ GDZIE ZROBIĆ BADAŃIA?

Badania profilaktyczne można zrobić w placówkach, które podpisały z NFZ umowę na jego realizację. Wykaz placówek realizujących badania w ramach programu na terenie województwa śląskiego:

nazwa świadczeniodawcy	miasto	ulica	telefon
NZOZ EURO MEDICA Sp. z o.o.	BIELSKO-BIAŁA	Prusa 59	33 816 25 77
Szpital Specjalistyczny nr 2	BYTOM	Batorego 15	32 786 14 00
Praktyka Lekarza Rodzinnego, Specjalistyczna i Stomatologiczna Opieka Medyczna NZOZ FALMED	CZECHOWICE-DZIEDZICE	Chrobrego 4	32 215 81 93
NZOZ Specjalistyczne Gabinety Lekarskie „OLMEDICAL”	CZĘSTOCHOWA	Zajązcka 1	34 361 16 92
Centrum Medyczne Św. Łukasza	CZĘSTOCHOWA	Zaciszańska 25	34 456 80 76
NZOZ ARAMEDICA	GLIWICE	Częstochowska 20/2	531 932 555
Centrum Medyczne Krzysztof Sodowski	KATOWICE	Piotrowicka 83	32 203 73 63
NZOZ EPIONE S.C.	KATOWICE	Piotrowicka 68	32 206 40 68
Centrum Medyczne FEMINA S.C.	KATOWICE	Kłodnicka 23	32 202 70 90
NZOZ JK – MEDICAL	KATOWICE	Jankego 145	32 353 92 32
PROVITA ANGELIUS Szpital PROVITA	KATOWICE	Fabryczna 13 D	32 258 02 77
„4 HEALTH”	KATOWICE	Żelazna 1	32 608 23 52
Szpital Knurów	KNURÓW	Niepodległości 8	32 331 92 85
Centrum Leczenia Niepłodności NOVOMEDICA	MYSŁOWICE	ks. Bończyka 34	32 316 37 71
NZOZ „GENOM”	RUDA ŚLĄSKA	1 Maja 339	32 244 46 63
NZOZ BIODENT Przychodnia Specjalistyczna	SIEMIANOWICE	Wróblewskiego 67	32 229 01 40
NZOZ Centrum Medyczne „SANTE”	SOSNOWIEC	al. Wolności 6	32 292 48 47
NZOZ SONOMED – I	TYCHY	al. Niepodległości 45	728 813 759
SP Szpital Kliniczny nr 1	ZABRZE	3 Maja 13 – 15	32 370 45 07
Niepubliczny Wielospecjalistyczny Zakład Opieki Medycznej Zabrzeńskie Centrum Opieki Medycznej „SALUBRIS”	ZABRZE	Wolności 338 B	32 370 22 96
NZOZ SONOMEDICO	ŻORY	Centralna 23 B/1	32 434 30 36
Specjalistyczny NZOZ „ZDROWIE KOBIETY I DZIECKA”	ŻYWIEC	al. Piłsudskiego 50	33 860 26 50

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity z 2008 roku, Dz.U. nr 16; poz. 1027 z późn. zm.)
2. Zarządzenie nr 98/2012/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 21 grudnia 2012 roku w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju profilaktyczne programy zdrowotne z późn. zm.
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2006 roku w sprawie standardów jakości dla medycznych laboratoriów diagnostycznych i mikrobiologicznych (Dz.U. nr 61; poz. 435 z późn. zm.)

■ CEL PROGRAMU

Określenie ryzyka wystąpienia aberracji chromosomalnych (testy biochemiczne) oraz wczesne wykrycie ewentualnych wad rozwojowych (badania USG) we wczesnym okresie ciąży pozwala na bezpieczne prowadzenie ciąży oraz umożliwia podjęcie leczenia już w czasie życia płodowego. Pozwala także rodzicom dziecka przygotować się do natychmiastowego wdrożenia specjalistycznej opieki medycznej zaraz po jego urodzeniu.

■ KTO MOŻE SKORZYSTAĆ Z PROGRAMU?

Program kierowany jest do kobiet będących w ciąży, spełniających przynajmniej jedno z poniższych kryteriów:

- ❖ wiek powyżej 35. roku życia
- ❖ wystąpienie w poprzedniej ciąży aberracji chromosomowej płodu lub dziecka
- ❖ stwierdzenie wystąpienia strukturalnych aberracji chromosomowych u ciężarnej lub u ojca dziecka
- ❖ stwierdzenie znacznie większego ryzyka urodzenia dziecka dotkniętego chorobą uwarunkowaną monogenetycznie lub wieloczynnikową
- ❖ stwierdzenie w czasie ciąży nieprawidłowego wyniku badania USG lub badań biochemicznych wskazujących na zwiększone ryzyko aberracji chromosomowej lub wady płodu

KOLEJNE WYDANIE UKAŻE SIĘ 24 MAJA 2013 ROKU. SZUKAJ NAS W PIĄTKOWYM WYDANIU GAZETY!

NFZ

Narodowy Fundusz Zdrowia
Śląski Oddział Wojewódzki w Katowicach

www.nfz-katowice.pl www.nfz.gov.pl

Informacja ogólna

ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice, tel. 32 735 19 00
ul. gen. Jankego 15A, 40-615 Katowice, tel. 32 735 05 05

Biuro Działu Skarg i Wniosków

ul. gen. Jankego 15A, 40-615 Katowice,
tel. 32 735 05 13; 32 735 05 45

Informacja dotycząca

Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego (KUZ)

ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice, tel. 32 735 18 00

Informacja dotycząca Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ)

ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice;
tel. 32 735 18 82; 32 735 18 72; 32 735 18 87;
32 735 18 78; 32 735 16 78; 32 735 16 79

Informacja dotycząca zasad rozliczania (refundacji) kosztów leczenia poniesionych przez ubezpieczonych w krajach UE/EFTA

ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice,
tel. (0048) 32 735 16 73, 32 735 15 67, 32 735 16 25

Informacja dotycząca planowego leczenia poza granicami kraju

ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice,
tel. 32 735 16 25, 32 735 16 73

Informacja Działu Lecznictwa Uzdrawiskowego

ul. gen. Jankego 15A, 40-615 Katowice,
tel. 32 735 05 22

Dział ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych

ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice,
tel. 32 735 16 05